

TEKSTOVI TIPSKIH UGOVORA

Bilješka.- S obzirom na sve veći značaj uvoza i izvoza mašina u vanjskoj trgovini donosimo tekst "Općih uvjeta za dobavu materijala za opremu u izvozu" br.574. Poznavanje teksta tih uvjeta potrebno je pravicima i komercijalistima koji rade u odnosnoj branši, jer usprkos činjenici da je kod nas uobičajeno zaključivanje različitih ugovora u svakom posebnom slučaju, ili su ponegdje u upotrebi vlastiti tipski ugovori i uvjeti, naša poduzeća vrlo često nailaze na zahtjev inozemnih prodavalaca ili kupaca da se ugovor sklopi pod ovim uvjetima.

Prve opće uvjete za ovu granu izradila je jedna radna grupa u toku 1952. i 1953.g. pod okriljem Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda. U sastavu te komisije bili su predstavnici Belgije, Francuske, Italije, Jugoslavije, Holandije, Švedske, Švicarske, Vel. Britanije, Turske i Zapadne Njemačke. U njenu radu sudjelovali su i predstavnici Medjunarodnog udruženja za unifikaciju privatnog prava i Medjunarodne trgovinske komore. Predstavnik pojedinih zemalja imenovale su njihove vlade iz redova uvoznika i izvoznika. Ti prvi opći uvjeti označeni su brojem 188.

U kasnijem radu na reviziji izradjenih tekstova sudjelovali su i predstavnici Bugarske, Danske, Madjarske, Norveške, Poljske, Rumunjske, Čehoslovačke, SSSR i Istočne Njemačke. Tako su stvoreni opći uvjeti pod brojevima 574, 574A i 188A. Uvjeti su sadržajno u mnogim odredbama rezultat kompromisa između sasvim oprečnih gledišta i običaja. Ovdje objavljujemo opće uvjete broj 574. Ostali, tj. 574A i 188A prošireni su i na montažu postrojenja pa su znatno opsežniji, ali su glavne pravne odredbe iste kao i u ovim uvjetima. Stranke prema prilikama mogu ugovarati koje će od ovih formulara primijeniti. Svi su oni sastavljeni sa svrhom da se u ovoj važnoj grani medjunarodne trgovine praksa unificira. Ova se unifikacija pokazala nužnom kako sa gledišta uvoznika tako i izvoznika. Ona ima za svrhu olakšanje ugovaranja općenitih pitanja, tako da stranke mogu svu pažnju koncentrirati na bitne dijelove ugovora.

Ovi opći uvjeti nisu svuda u cijelosti prihvaćeni, jer su još uvijek u većini evropskih država na snazi posebni formulari i uvjeti, ali su ipak izvršili znatan utjecaj na sadržaj pojedinih odredaba u drugim tipskim ugovorima. Velika evropska poduzeća nastoje da budu u cijelosti prihvaćeni. Ovi uvjeti su izvršili neki utjecaj i na izvan-evropske zemlje. Donošenje ovog teksta nema za cilj da bezuvjetno preporučiti našim poduzećima primjenu ovih uvjeta, nego da ih s njima upozna radi provjere pojedinih odredaba u praksi, korisnog utjecaja na pojedine naše ugovore, a eventualno radi potpune primjene u nekim poslovima gdje to može biti korisno.